

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

PRVI ODJEL

PREDMET MARELJA protiv HRVATSKE

(Zahtjev br. 4255/10)

PRESUDA

STRASBOURG

18. prosinac 2012. godine

Ova presuda je konačna, ali može biti podvrgnuta uredničkim izmjenama.

U predmetu Marelja protiv Hrvatske,

Europski sud za ljudska prava (Prvi odjel), zasjedajući u Vijeću sastavljenom od:

gđa Julia Laffranque, *predsjednica*,

gđa Nina Vajić,

g. Erik Møse, *suci*,

i g. André Wampach, *zamjenik tajnika Odjela*,

nakon vijećanja zatvorenog za javnost 27. studenog 2012. godine,
donosi sljedeću presudu koja je usvojena tog datuma:

POSTUPAK

1. Postupak u ovome predmetu pokrenut je na temelju zahtjeva (br. 4255/10) protiv Republike Hrvatske što ga je 15. siječnja 2010. godine g. Drago Marelja („podnositelj“) podnio Sudu na temelju članka 34. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda („Konvencija“).

2. Podnositelja je zastupala gđa M. Jukić-Jurišić, odvjetnica iz Zagreba. Hrvatsku vladu („Vlada“) zastupala je njena zastupnica gđa Š. Stažnik.

3. Dana 17. siječnja 2012. godine o zahtjevu je obaviještena Vlada.

ČINJENICE**I. OKOLNOSTI PREDMETA**

4. Podnositelj zahtjeva je rođen 1961. godine i živi u Đakovu.

A. Građanski postupak

5. Dana 14. srpnja 2004. godine podnositelj zahtjeva je Općinskom građanskom sudu u Zagrebu podnio građansku tužbu za naknadu štete protiv osiguravajućeg društva J.O..

6. Dana 3. veljače 2010. godine taj sud je donio presudu u korist podnositelja.

7. Županijski sud u Zagrebu odbio je tužbu tuženika i potvrdio prvostupanjsku presudu 22. rujna 2010. godine. Presuda je uručena odvjetniku podnositelja 5. prosinca 2010. godine.

B. Postupak povodom podnositeljevog zahtjeva za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku

8. U međuvremenu, 30. rujna 2008. godine podnositelj je Županijskom sudu u Zagrebu podnio zahtjev za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku.

9. Dana 30. travnja 2009. godine Županijski sud u Zagrebu utvrdio je povredu prava podnositelja na suđenje u razumnom roku, dodijelio mu je 2.000 kuna naknade, te je odredio Općinskom građanskom sudu u Zagrebu da donese odluku u predmetu podnositelja u roku od šest mjeseci od dostave tog rješenja. Rješenje je uručeno odvjetniku podnositelja 18. svibnja 2009. godine.

10. Dana 25. svibnja 2009. godine podnositelj se žalio protiv rješenja Županijskog suda u dijelu koji se odnosi na dodjelu naknade. Tvrdio je da je naknada koju mu je taj sud dodijelio premala, te je umjesto nje tražio 20.000 kuna.

11. Dana 30. rujna 2009. godine Vrhovni sud Republike Hrvatske djelomično je usvojio tužbu podnositelja i dodijelio mu dodatnih 4.000 kuna, odnosno 6.000 kuna¹ ukupno.

12. Dana 21. listopada 2009. godine rješenje Županijskog suda u Zagrebu od 30. travnja 2009. godine uručeno je Općinskom građanskom sudu u Zagrebu kako bi donio odluku u roku određenom tim rješenjem.

II. MJERODAVNO DOMAĆE PRAVO

13. Mjerodavne odredbe Zakona o sudovima („Narodne novine“, br. 150/05, 16/07 i 113/08) koje se odnose na zahtjev za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku, kao pravno sredstvo za duljinu sudskih postupaka u Hrvatskoj, izložene su u presudi *Praunsperger protiv Hrvatske*, br. 16553/08, stavak 21., od 22. travnja 2010. godine.

PRAVO

I. NAVODNA POVREDA ČLANKA 6. STAVKA 1. KONVENCIJE

14. Podnositelj zahtjeva prigovara da je duljina građanskog postupka u suprotnosti sa zahtjevom „razumnog roka“, utvrđenim u članku 6. stavku 1. Konvencije, koji glasi kako slijedi:

„Radi utvrđivanja svojih prava i obveza građanske naravi ... svatko ima pravo da ... sud ... u razumnom roku ispita njegov slučaj.“

¹ Približno 823,00 EUR

15. Vlada je osporila taj argument.

16. Razdoblje koje treba uzeti u obzir počelo je 14. srpnja 2004. godine, kada je podnositelj podnio svoju građansku tužbu, a završilo je 6. prosinca 2010. godine kada je presuda Županijskog suda u Zagrebu od 22. rujna 2010. godine uručena odvjetniku podnositelja. Stoga je trajalo šest godina i četiri mjeseca na dvije razine nadležnosti.

A. Dopuštenost

1. Podnositeljev status žrtve

17. Vlada je prvo tvrdila da je Županijski sud u Zagrebu u svom rješenju od 30. travnja 2009. godine usvojio zahtjev podnositelja i utvrdio povredu njegovog prava na suđenje u razumnom roku. Dodijelio mu je odgovarajuću naknadu i odredio Općinskom građanskom sudu u Zagrebu da donese odluku u predmetu podnositelja u roku od šest mjeseci od dostave njegovog rješenja, a koji sud je postupio u skladu sa tom odredbom. Konkretno, objasnila je da zbog toga što se podnositelj žalio protiv rješenja Županijskog suda u Zagrebu, to rješenje nije moglo biti odmah dostavljeno Općinskom građanskom sudu u Zagrebu, odnosno prije nego postane pravomoćno. Rješenje Županijskog suda postalo je pravomoćno 30. rujna 2009. godine kada je Vrhovni sud odbio žalbu podnositelja izjavljenu protiv tog rješenja, te je nedugo zatim dostavljeno Općinskom građanskom sudu u Zagrebu 21. listopada 2009. godine. Budući da je Općinski sud donio presudu u predmetu podnositelja 3. veljače 2010. godine, on je to učinio u roku od šest mjeseci kako je odredio Županijski sud. Stoga je povreda kojoj se prigovara ispravljena pred domaćim tijelima, što ima za posljedicu da je podnositelj izgubio svoj status žrtve.

18. Sud prvo bilježi da je u vrijeme donošenja rješenja Županijskog suda u Zagrebu od 30. travnja 2009. godine, postupak trajao četiri godine i devet mjeseci na jednoj razini nadležnosti. Isto razdoblje je uzeo u obzir i Vrhovni sud u svojoj odluci od 30. rujna 2009. godine. Dalje bilježi da su Županijski sud u Zagrebu i Vrhovni sud dodijelili podnositelju otprilike 823 EUR u protuvrijednosti. Naknada koju su dodijelili ti sudovi ne odgovara onoj koju bi Sud najvjerojatnije dodijelio temeljem članka 41. Konvencije u odnosu na isto razdoblje.

19. Sud dalje primjećuje da se podnositelj žalio protiv rješenja Županijskog suda u Zagrebu od 30. travnja 2009. godine samo u dijelu koji se odnosi na dodjelu naknade. Slijedi da je neosporavani dio tog rješenja, odnosno odredba nižem sudu da odluči u predmetu podnositelja u roku od šest mjeseci, postala pravomoćna 27. svibnja 2009. godine kada je istekao rok od osam dana za ulaganje žalbe. U ovim okolnostima Sud ne vidi razloge zašto rješenje Županijskog suda nije odmah dostavljeno Općinskom građanskom sudu u Zagrebu, nego tek nakon što je Vrhovni sud odlučio o žalbi podnositelja.

20. Dostavljanjem predmetnog rješenja Općinskom sudu tek 21. listopada 2009. godine, domaći sudovi su nepotrebno produljili rok koji je ostavljen tom sudu za kojih pet mjeseci. U ovim okolnostima, Sud nalazi da su neuvjerljivi argumenti Vlade da je Općinski građanski sud u Zagrebu formalno postupio u skladu sa rješenjem Županijskog suda u Zagrebu i donio presudu u predmetu podnositelja u roku koji mu je određen (vidi gore točku 17.)

21. U ovim okolnostima, posebno uzimajući u obzir naprijed opisano neopravdano kašnjenje u dostavi rješenja Županijskog suda kojim se nalaže nižem sudu da odluči u predmetu podnositelja u roku od šest mjeseci, dodijeljena naknada se ne može smatrati odgovarajućom (vidi načela utvrđena u sudskoj praksi Suda u presudi *Cocchiarella protiv Italije* [VV], br. 64886/01, stavci 65.-107., ECHR 2006-V, ili *Scordino protiv Italije* (br. 1) [VV], br. 36813/97, stavci 178.-213., ECHR 2006-V). Stoga, u odnosu na razdoblje obuhvaćeno utvrđenjem domaćih sudova, podnositelj nije izgubio svoj status žrtve u smislu članka 34. Konvencije.

2. Iscrpljenje domaćih pravnih sredstava

22. Vlada je također pozvala Sud da zahtjev proglašeni nedopuštenim zbog neiscrpljenja domaćih pravnih sredstava. Tvrdi da je podnositelj trebao podnijeti ustavnu tužbu protiv odluke Vrhovnog suda, te da je zahtjev preuranjen jer je podnesen Sudu 5. siječnja 2010. godine, odnosno kada još nije istekao rok određen rješenjem Županijskog suda u Zagrebu od 30. travnja 2009. godine. Na kraju, u vezi duljine postupka u razdoblju nakon tog rješenja, tvrdi da je podnositelj treba podnijeti drugi zahtjev za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku. Međutim, on je propustio iskoristiti ta pravna sredstva.

23. U pogledu tvrdnje Vlade da je podnositelj treba uložiti ustavnu tužbu protiv odluke Vrhovnog suda, Sud upućuje na svoje prethodno utvrđenje da podnositelj još uvijek može tvrditi da je žrtva povrede prava na suđenje u razumnom roku prvenstveno zbog neopravdanog kašnjenja u dostavi rješenja Županijskog suda (vidi gore točke 19.-21.). U ovim okolnostima Sud ne vidi, a Vlada nije objasnila, kako bi podnošenje ustavne tužbe moglo ispraviti tu pogrešku.

24. U pogledu tvrdnje da je zahtjev preuranjen, Sud ponavlja da su domaći sudovi bezrazložnim kašnjenjem u dostavi rješenja Županijskog suda neopravdano produljili rok određen Općinskom građanskom sudu u Zagrebu za odlučivanje o predmetu podnositelja za pet mjeseci (vidi gore točke 19.-21.). U svakom slučaju, o pitanju preuranjenosti zahtjeva treba odlučiti s obzirom na trenutak kada Sud odlučuje o dopuštenosti zahtjeva, a ne s obzirom na vrijeme kada je zahtjev podnesen (vidi, na primjer, *Ringelsen protiv Austrije*, 16. srpanj 1971., stavak 91., Serija A br. 13 i *Sud Est Réalisations protiv Francuske*, br. 6722/05, stavak 38., 2. prosinac 2010.).

25. Konačno, u vezi tvrdnje Vlade da je podnositelj trebao podnijeti drugi zahtjev za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku u odnosu na duljinu postupka u razdoblju koje je uslijedilo nakon rješenja Županijskog suda u Zagrebu od 30. travnja 2009. godine, Sud bilježi da je već odbacio sličan prigovor Vlade u brojnim predmetima protiv Hrvatske koji se odnose na duljinu postupka (vidi na primjer, *Lonza protiv Hrvatske*, br. 14062/07, stavci 25.-26., 1. travanj 2010.; *Kvartuč protiv Hrvatske (br. 2)*, br. 34830/07, stavci 34.-36., 22. travanj 2010. i *Čiklić protiv Hrvatske*, br. 40033/07, stavci 26.-28., 22. travanj 2010.), te ne vidi razloga da utvrdi drugačije u ovom predmetu.

26. Slijedi da svi prigovori Vlade o neiscrpljenju domaćih pravnih sredstava moraju biti odbačeni.

3. Zaključak

27. Sud smatra da ovaj prigovor nije očigledno nedopušten u smislu članka 35. stavka 3. Konvencije. Također bilježi, uzimajući u obzir naprijed navedeno, da nije nedopušten po bilo kojoj drugoj osnovi. Stoga mora biti proglašen dopuštenim.

B. Osnovanost

28. Sud ponavlja da razumnost duljine postupka mora biti procijenjena u svjetlu okolnosti predmeta i u odnosu na slijedeće kriterije: složenost predmeta, ponašanje podnositelja i mjerodavnih tijela, te važnost onoga oko čega postoji spor za podnositelja (vidi između mnogo drugih izvora, *Frydlander protiv Francuske [VV]*, br. 30979/96, stavak 43., ECHR 2000-VII).

29. Sud bilježi da su Županijski sud u Zagrebu i Vrhovni sud utvrdili da je postupak trajao nerazumno dugo (vidi gore točke 9. i 11.). Sud ne vidi razloga da utvrdi drugačije budući da je sam često utvrđivao povrede članka 6. stavka 1. Konvencije u slučajevima sa sličnom problematikom kao i u predmetnom (vidi na primjer *Sukobljević protiv Hrvatske* (odl.), br. 5129/03, ECHR, 1. lipanj 2006.). Stoga je već u razdoblju koje je bilo predmet ispitivanja Županijskog suda i Vrhovnog suda (vidi gore točku 18.) duljina postupka bila prekomjerna i nije udovoljila zahtjevu „razumnog roka“. Ona je zadržala tu karakteristiku tijekom naknadnog razdoblja od godinu i sedam mjeseci nakon dostavljanja rješenja Županijskog suda od 30. travnja 2009. godine (vidi gore točku 16.).

30. U svjetlu naprijed navedenog, Sud smatra da je došlo do povrede članka 6. stavka 1.

II. PRIMJENA ČLANKA 41. KONVENCIJE

31. Članak 41. Konvencije propisuje:

„Ako Sud utvrdi da je došlo do povrede Konvencije i dodatnih protokola, a unutarne pravo zainteresirane visoke ugovorne stranke omogućava samo djelomičnu odštetu, Sud će, prema potrebi, dodijeliti pravednu naknadu povrijeđenoj stranci.“

A. Šteta

32. Podnositelj potražuje 50.000 kuna na ime nematerijalne štete.

33. Vlada je osporila taj zahtjev.

34. Sud ponavlja da kada je podnositelj iskoristio domaća pravna sredstva i na taj način dobio utvrđenje povrede, te mu je dodijeljena naknada, ali ipak može tvrditi da je „žrtva“, iznos koji će se dodijeliti temeljem članka 41. može biti manji od iznosa koje Sud dodjeljuje u sličnim slučajevima. U tom slučaju podnositelju mora biti dodijeljena razlika između iznosa kojeg je dobio od domaćih sudova i iznosa koji se ne bi smatrao očigledno nerazumnim u usporedbi sa iznosima koje dodjeljuje Sud. Podnositelju također treba dodijeliti određeni iznos u odnosu na faze postupka koje možda nisu uzete u obzir od strane domaćih sudova (vidi, *mutatis mutandis*, gore citiranu presudu *Cocchiarella protiv Italije* [VV], stavci 139.-141.; *Jakupović protiv Hrvatske*, br. 12419/04, stavak 33., 31. srpanj 2007.; *Skokandić protiv Hrvatske*, br. 43714/02, stavak 59., 31. srpanj 2007.; *Husić protiv Hrvatske*, br. 14878/04, stavak 31., 25. listopada 2007. i *Letica protiv Hrvatske*, br. 27846/05, stavak 34., 18. listopada 2007.).

35. Sud ponavlja da su domaći sudovi dodijelili podnositelju 823 EUR (vidi gore točku 18.). Presuđujući po pravičnoj osnovi, te uzimajući u obzir okolnosti ovog predmeta, karakteristike zahtjeva za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku, kao i činjenicu da je usprkos ovom domaćem pravnom sredstvu Sud utvrdio povredu, Sud smatra da podnositelju treba dodijeliti 300 EUR u odnosu na razdoblje koje je bilo predmet ispitivanja domaćih sudova.

36. Sud također dodjeljuje podnositelju iznos od 750 EUR za daljnje odgode od nekih godinu i sedam mjeseci za razdoblje nakon dostavljanja rješenja Županijskog suda od 30. travnja 2009. godine (vidi gore točku 29.).

37. Sukladno tome, podnositelju će se dodijeliti ukupan iznos od 1,050 EUR na ime nematerijalne štete, uz sve poreze koji bi mogli biti zaračunati na taj iznos.

B. Troškovi i izdaci

38. Podnositelj potražuje i 5.000 kuna na ime troškova i izdataka nastalih pred domaćim sudovima.

39. Vlada je osporila taj zahtjev.

40. Uzevši u obzir dokumente kojima raspolaže i svoju sudsku praksu, Sud smatra razumnim dodijeliti podnositelju iznos od 180 EUR za troškove i izdatke u domaćem postupku, uz sve poreze koji bi podnositelju mogli biti zaračunati na taj iznos.

C. Zatezna kamata

41. Sud smatra primjerenim da se stopa zatezne kamate temelji na najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke uvećanoj za tri postotna boda.

IZ TIH RAZLOGA, SUD JEDNOGLASNO

1. *Utvrđuje* da je zahtjev dopušten;
2. *Presuđuje* da je došlo do povrede članka 6. stavka 1. Konvencije;
3. *Presuđuje*
 - (a) da tužena država treba podnositelju u roku od tri mjeseca isplatiti slijedeće iznose koje je potrebno preračunati u hrvatske kune prema tečaju važećem na dan namirenja;
 - (i) 1.050 EUR (tisuću i pedeset eura), na ime nematerijalne štete, uvećanih za sve poreze koji bi se mogli zaračunati;
 - (ii) 180 EUR (stoosamdeset eura) na ime troškova i izdataka, uvećanih za sve poreze koje bi se podnositelju zahtjeva mogli zaračunati;
 - (b) da se od protoka naprijed navedena tri mjeseca do namirenja na prethodno spomenute iznose plaća obična kamata prema stopi koja je jednaka najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke tijekom razdoblja neplaćanja, uvećanoj za tri postotna boda;
4. *Odbija* preostali dio podnositeljevog zahtjeva za pravičnom naknadom.

Sastavljeno na engleskome jeziku i otpravljeno u pisanom obliku 18. prosinca 2012. godine, sukladno pravilu 77. stavcima 2. i 3. Poslovnika Suda.

André Wampach
zamjenik tajnika

Julia Laffranque
predsjednica

© Ured zastupnika RH pred Europskim sudom za ljudska prava. Sva prava pridržana.